

3. RAČUNALNA PODRŠKA- NAMJENSKI PROGRAMI

3.1. PROGRAMSKI JEZICI

3.1.1. Podjela prema razini

3.1.2. Podjela sa aspekta povijesnog razvoja
(generacijska podjela)

3.1.3. Podjela prema namjeni

3.1.3. Podjela programskih jezika prema namjeni

- 3.1.3.1. Jezici za rješavanje numeričkih i znanstvenih problema (FORTRAN, ALGOL, APL, MATLAB),
- 3.1.3.2. Jezici za rješavanje poslovnih problema i obradu podataka (COBOL, PL/I, ABAP),
- 3.1.3.3. Jezici za učenje programiranja (LOGO, BASIC, Pascal),
- 3.1.3.4. Jezici za pisanje sistemskih programa (Ada, C, C#, Modula-2),
- 3.1.3.5. Jezici za sustave umjetne inteligencije (LISP, Prolog),
- 3.1.3.6. Jezici za rad s bazama podataka (SQL, PL/SQL, Clarion), itd.;
- 3.1.3.7. Podjela sa aspekta strukturiranosti,
- 3.1.3.8. Podjela prema metodologiji (paradigmi) programiranja:
- 3.1.3.9. Podjela prema načinu rješavanja problema.

3.2. PROGRAM SUSTAVA-OPERACIJSKI SUSTAVI

- DOS,
- MS-DOS,
- Windows,
- Linux i dr.

3.3. PODJELA I ZNAČAJKE PRIMIJENJENIH RAČUNALNIH PROGRAMA, PREMA NAMJENI U RUDARSTVU

Tablica 3.1 Programi za baze podataka

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
programi za samostalne, namjenske baze podataka	Microsoft Access, Oracle, dBase, InterBase, Foxbase+, Clipper i dr.
programirane baze podataka	Fortran, Pascal, Basic, C, Cobol i dr.
programi za izradu baza podataka	Visual Basic
višenamjenski programi u kojima se koriste integrirane baze podataka	Profesionalni rudarski i geološki programi
baze drugih programa	grafički programi, proračunski programi, pregledni programi

Tablica 3.2 Profesionalni rudarski i geološki programi

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
programi s modulima za rješavanje svih rudarsko-geoloških zadataka (model ležišta, tehnološki model, model rudarskih radova, blok model, ekonomski model i sl.)	Datamine, Vulcan, Surpac, Imaker, Lynxgeosystem, Minesight i dr.).

Tablica 3.3 Programi tipa proračunske tablice

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za izradu različitih proračuna, baza podataka i grafova	Excel, Lotus i dr.

Tablica 3.4 Programi za grafičku obradu podataka

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
programi za obradu i pregled rastera	Photoshop, Corel photopaint, Paint, Windows photo viewer i dr.
programi za obradu vektorske grafike	Microstation, OpenRoads Designer, Power Inroads, Siteworks, AutoCAD, Adobe ilustrator, Corel Draw i dr.
programi za kombiniranu obradu i primjenu rasterske i vektorske grafike	Microstation, OpenRoads Designer, Power Inroads, AutoCAD i dr.

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za prikaz površine terena (grafike) i relacijskih podataka (tekst, video, foto, zvuk)	ArcGis, Rockworks, AutoCAD Map, Microstation, OpenRoads Designer, Surfer, Google Earth, Google map, JISMS - WebGis portal, Geoportal DGU, Bioportal i dr.

Tablica 3.6 Programi za obradu tekstualnih formata i stolno nakladništvo

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za obradu teksta i tekstualnih sadržaja	Microsoft Word, Notepad, Adobe In Design i dr.

Tablica 3.7 Programi za izradu prezentacijskih i print formata

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za prezentaciju i printanje gotovih dokumenata u digitalnoj formi	Powerpoint, Adobe reader, PDF creator i dr.

Tablica 3.8 Programi za kreiranje i prikazivanje multimedijalnih sadržaja

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za izradu i prezentaciju animiranih i video sadržaja	Adobe premier, 3D Studio max, VLC media player, Windows media playeri dr.

Tablica 3.9 Programi za mrežno pretraživanje

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za mrežno pretraživanje podataka, sa ili bez izravnog kontakta sa subjektima	Google, Mozilla Firefox, Yahoo, Youtube, Wikipedija ChatGPT i dr.

Tablica 3.10 Programi za mrežnu komunikaciju

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za neizravnu mrežnu komunikaciju	Gmail, Outlook, Facebook, LinkedIN, Merlin i dr.

Tablica 3.11 Programi za video komunikaciju

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za izravnu mrežnu komunikaciju	MS Teams, Skype, Whats App, Viber i dr.

Tablica 3.12 Programi za uređivanje mrežnih stranica

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za video	Framework, jQuery;
Programi za tekst	CSS, Javascript, Quick tip, Wordpress

Tablica 3.13 Program za arhiviranje podataka

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Program za arhiviranje	Explorer i dr.

Tablica 3.14 Programi za zaštitu podataka

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
Programi za antivirusnu zaštitu	ESET ENDPOINT ANTIVIRUS, Kaspersky, Sophos, i dr.

Tablica 3.15 Potprogrami-programi integrirani u osnovne programe

Značajka	Naziv nekih poznatih programa
programi za prevođenje jezika	Google prevoditelj i dr.
Program za kreiranje 3D modela	modZ
Program za arhiviranje podataka u sažetom obliku	IZArc, WinZip i dr.